

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten
kn.remissvar@regeringskansliet.se
Kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Vår referens/dnr:
2025-18

Fredrik Forsberg
fredrik.forsberg@regeringskansliet.se

Michelle Tun von Gyllenpalm
michelle.vongyllenpalm@svensktnaringsliv.se

KN2025/00292

2025-03-06

Remissvar

Utkast till förordning om en kapacitetsmekanism för elmarknaden

Svenskt Näringsliv tackar för möjlighet att yttra sig över utkast till förordning om en kapacitetsmekanism för elmarknaden.

Svenskt Näringsliv har genomfört flera scenarioanalyser¹ för att ge förslag på hur man kan möta näringslivets framtida elbehov och har gett en lång rad policyrekommendationer² för att möjliggöra att den kraftproduktion och överföringskapacitet som behövs kommer på plats. En konkurrenskraftig energimix behöver bestå av alla fossilfria kraftslag och framför allt vattenkraft, kärnkraft och vindkraft. Energiöverföring är lika viktigt för omställningen som en ökad elproduktion. Detta kräver en rejäl utbyggnad för att möta framtiden. Det handlar inte bara om att bygga mycket elproduktion och nät, det handlar även om att bygga på rätt ställen och att nyttja elsystemet så effektivt som möjligt och att både flexibilitet och energilagring kommer på plats. Energisystemet måste ses som en helhet.

¹ [Utbyggd baskraft och landbaserad vindkraft avgörande för Sveriges framtid](#)

² [Startprogram för elnät \(svensktnaringsliv.se\)](#), [Startprogram för utvecklad vattenkraft \(svensktnaringsliv.se\)](#), [Startprogram för ny kärnkraft \(svensktnaringsliv.se\)](#), [Startprogram för mer vindkraft \(svensktnaringsliv.se\)](#)

Sammanfattning

Svenskt Näringsliv anser att det behövs en kapacitetsmekanism i form av en strategisk reserv i Sverige även efter den 15 mars 2025. Beslut om en eventuell marknadsomfattande kapacitetsmekanism bör invänta resultatet från utredningen om elmarknadens utformning som ska presenteras i april 2025.

- Regeringen bör verka för en ändring av regelverket för hur flaskhalsintäkter får användas i elmarknadsförordningen. Intäkterna bör till exempel kunna användas för finansiering av en strategisk reserv samt investeringar i annan planerbar produktion som kan kompensera för interna flaskhalsar som tar lång tid att bygga bort.
- Samtliga elanvändare i Sverige bör vara med och finansiera den föreslagna strategiska reserven och avgiften bör utformas på ett transparent och förutsägbart sätt.
- Svenskt Näringsliv välkomnar att efterfrågesidan får delta i den strategiska reserven.

Svensk Näringslivs yttrande

Att Sveriges framtida elförsörjning fungerar är centralt för vårt välbefinnande och för näringslivets möjlighet att genomföra den klimatomställning som måste ske. De mycket stora investeringar som krävs för att möjliggöra denna omställning kommer inte att genomföras om det saknas förtroende för att det svenska elsystemet ska kunna fortsätta erbjuda leveranssäker och fossilfri el till konkurrenskraftiga kostnader. Kraftsystemets utveckling från och med nu och fram till 2050 står inför en mycket stor utmaning. Utan reinvesteringar och moderniseringar kommer större delen av existerande produktionskapacitet fasas ut under denna period.

Sveriges konkurrenskraft och välfärd bygger bland annat på tillgång till fossilfri energi till konkurrenskraftiga kostnader. Det är emellertid viktigt att tydliggöra att det inte bara är elpriset som är avgörande för svensk ekonomis konkurrenskraft, utan den totala kostnadsbilden för näringslivet, vilket även inkluderar kostnader för elnät och skatter men även flexibilitetslösningar som ett resultat av ökad elprisvolatilitet kan ses som en del av kostnadsbilden. Näringslivets elektrifiering och klimatomställning kräver således mer av alla fossilfria kraftslag till konkurrenskraftiga kostnader samt omfattande satsningar på elnätsinfrastruktur. Ett välfungerande energisystem förutsätter tillräcklig produktion, effekt, överföringskapacitet, flexibilitet och energilagring.

Fortsatt behov av en strategisk reserv

Svenskt Näringsliv anser att det bör finnas en kapacitetsmekanism i Sverige även efter den 15 mars 2025 och att den i dagsläget bör bestå av en strategisk reserv. Näringslivets efterfrågan på el kommer att öka kraftigt de kommande åren samtidigt

som mängden planerbar produktion inte förväntas öka i någon betydande omfattning under samma tid. Till dess att ny planerbar produktion, användarflexibilitet och energilagring kommer på plats i en större skala kommer en strategisk reserv behövas för att möta effektbehovet under ansträngda perioder.

Angående införandet och utformningen av en marknadsomfattande kapacitetsmekanism, hänvisar Svenskt Näringsliv till det tidigare remissvaret från hösten 2023 om rapporten "**Framtidens kapacitetsmekanism för att säkerställa resurstillräcklighet på elmarknaden**"³. Beslut om en marknadsomfattande mekanism bör invänta resultatet från utredningen om elmarknadens utformning som ska presenteras i april 2025 (dir. 2024:12).

Bra med en årlig upphandling och flerårig upphandling

Svenskt Näringsliv anser att det är bra att upphandlingen sker med en blandning av långa och korta avtal och har ingen åsikt om hur fördelningen mellan dessa bör se ut.

Välkommet att efterfrågeflexibilitet får delta

Svenskt Näringsliv ser det som positivt att efterfrågeflexibilitet får delta i den strategiska reserven. Att inkludera efterfrågeflexibilitet i en strategisk reserv kan hålla nere kostanderna för reserven och stimulera att mer efterfrågeflexibilitet görs tillgänglig för elmarknaden i stort.

Svenskt Näringsliv noterar att EU-kommissionens förslag för reformering av elmarknaden innehåller skrivningar om att efterfrågeflexibilitet ska premieras.

Strategisk reserv och elområden

Förordningen bör inte begränsa den strategiska reserven till elområde SE3 och SE4, så som föreslås, utan bör utformas så att Svenska Kraftnät får möjlighet att anpassa den strategiska reservens geografiska spridning efter behov. Avgiften bör utformas på ett transparent och förutsägbart sätt. En ökad elektrifiering, inte minst i norra Sverige, kan leda till behov av att införa en strategisk reserv även i landets norra delar. Eftersom en översyn av elområden ska presenteras i närtid, där elområdenas omfattning eventuellt kan komma att ändras, anser Svenskt Näringsliv att det i förordningen inte bör anges vilka elområden som ska omfattas.

Finansiering av strategiska reserven

Det är rimligt, liksom med dagens effektreserv, att samtliga elanvändare i Sverige finansierar en strategisk reserv, då nyttan tillfaller samtliga aktörer. Att minska risken för effektbrist är att betrakta som en försäkring som kommer samtliga elmarknadens aktörer till gagn – även elanvändare i närliggande elområden, både innanför och utanför landets gränser. Av praktiska skäl är det inte möjligt att låta aktörer utanför Sveriges att på kort sikt vara med och finansiera en strategisk reserv i Sverige.

³ [Remiss av rapporten Framtidens kapacitetsmekanism för att säkerställa resurstillräcklighet på elmarknaden \(svensktnaringsliv.se\)](https://www.svensktnaringsliv.se/remiss-av-rapporten-framtidens-kapacitetsmekanism-for-att-sakerstalla-resurstillracklighet-pa-elmarknaden)

Resonemanget om att endast elanvändare i de elområden där den strategiska reserven upphandlas ska bekosta reserven kan inte anses som rimligt. Regeringen bör verka för att ändra regelverket för hur flaskhalsintäkter får användas i elmarknadsförordningen, så att dessa till exempel kan användas för att finansiera en strategisk reserv och andra investeringar i planerbar produktion som kan kompensera för interna flaskhalsar som tar lång tid att bygga bort.

Michelle Tun von Gyllenpalm
Expert Energipolicy